

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. Quæ trium linguarum sit perniciosiſſima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

CAPVT X.

TRES IMPROBÆ LINGVÆ, QVÆ MALE DE alijs in presentia & absentia loquuntur. pacemq; ineptis narrationibus turbant: & ratio, qua quisque eas in se ipse contineat.

a Eccl. 28. 15

Tres linguae malignae.

b Apo 16. 13.

c Ps. 90. 3. 6.

IRTVS iustitiæ, ad quam spectat proximorum iura tueri, meritò debet omnes nostros sermones comitari, vt tres malas linguas refrenet, quarum a Ecclesiastic. mentione facit, quia earum munus & occupatio non alia est, quam male loqui de proximis, detrahendo illis honorem, & reuerentiam ipsis debitam; aut famam, bonumque nomen, quod apud alios habent, obscurando, & amicitiam concordiamque mutuam inter alios dissoluendo. Hæ tres linguæ instar sunt *trium spirituum immundorum*, quos Sanctus Ioannes vidit prodire *de ore draconis in modum ranarum garrularum ac coenofarum*. Sunt etiam tres tentatores, à quibus verba procedunt *aspera*, quæ Dauid vocat *sagittam volantem in die, negotium perambulans in tenebris, incursum & demonium meridianum*. PRIMVM enim est instar *sagitte*, quæ propterea dicitur volare in die, quòd aperte & in presentia iniuriæ affecti, iniurioso ipsum verbo lædat. SECVDVM est, quasi negotium, quod in *tenebris* geritur, quia eius sermo fit ablente proximo, contra quem profertur, optando, ne ad eius noticiam perueniat. TERTIVM verbum est, quasi incursum quidam & *demonium meridianum*, eò quòd tales inter proximòs excitet controuersias & pugnas, vt lux ardorque charitatis, quæ inter illos seruebat, talis verbi causa, refrigescat.

S. I. Quæ trium linguarum sit perniciosissima.

HARVM trium linguarum prima est perniciosissima, eò quòd maior sit impudentia presentes proximòs iniuriæ afficere, eructando in conspectu *venenum*, quod in corde latebat; & expuendo (vt ait Sanctus Gregorius) in eorum facies *fordida spuma iniuriarum & opprobriorum*; & *sagittas* verborum ignominiosorum in eorum faciem iacendo: & infamibus *irrisionum lapidibus* eos lapidando: eum in modum, quo Semei, crudelis Dauidis inimicus *dimittebat contra eum lapides*, & quod

2. 20. Mor. 6. 1.

d 2 Re. 16. 6.

hor-

horrendum magis erat, lingua magis illum lapidabat; egredere, inquit, vir sanguinum, & vir Belial, quoniam inuastisti regnum pro Saule, ecce premunt te mala tua, quoniam vir sanguinum es.

Hæc lingua (teste S. Thoma) pungere solet manifestando duo genera defectuum ignominiosorum. aliqui sunt animi defectus, vitia scilicet & ignorantia: vt si quis per contemptum alium appellet furem, aut stultum, mētis impotem, & simplicem, in quod peccatum tulit Christus Dominus sententiam æternæ damnationis, dicens: *e qui dixerit fratri suo FATVE animo illum iniuriandi, dignum esse Gehenna ignis.*

ALII sunt defectus corporis, qui pudorem aliquem & confusionem adferunt, quos solent homines in faciem obijcere proximis, vt illos irrideant, vt cum luscus aliquis appellatur, aut lippus. Quod quàm sit graue peccatū, apparet in seuera illa quadraginta duorum puerorum punitione, qui Eliæum Prophetam irridentes, dicebant: *fascende calue, quos lacerauerunt duo tremendi vrsi egressi de saltu*, tanquam Dei iustitiæ carnifices, iniuriam Prophetæ illatam vlciscentes. Alij sunt defectus in bonis fortuna, quæ aliquem inter homines contemptum adferunt, quibus alij alios iniuria afficiunt, insultantes eos quod sint rustici, aut Iudæi, aut officij vilitatem, quod habent, illis exprobrantes. Quemadmodum Pharisei Christum Dominum apellarunt *e filium fabri*, aut impropertes, quod eis in necessitate aliqua constitutis contulerunt, quemadmodum ait Ecclesiasticus, quod *frustipiens exigua dabit, & multa impropertabit*: & quod *aperti oris illius inflammatio sit*: quia verba profert vrentia, osque in eum sinem aperit, vt in famet & confundat proximum.

His peccatis valdè affinis est IRRISIO, dum hi defectus obijciuntur; nõ vt de decore sanguinem eliciant, sed vt rubore tantum afficiatur ob pudorē qui ex tali auditione cōcipitur, etiam si ioco obijciantur. Et tunc peccatum quidem non esset ad eodē graue, sed excederet valdè superiora (vt ait S. Thomas) si esset irrisio serua, & propterea obijceretur, quod ad eodē vilis opinio de proximi rebus haberetur, adque si essent ludicra & ioci. Quot si ita irriderentur prohi & studiosi viri, esset peccatum grauisimum: nam (vt S. Gregorius dixit) *sæpe lingua à bono opere, dum vituperat, renocat*. Si enim vituperetur & indeatur iuuenum modestia, religiosorum mendicita, piorum oratio, & frequentia Sacramentorum, & remissio iniuriarum, & pauperibus ministerium exhibitum: certum est, debiles ac pusillanimes, hæc virtutum exercitia fugituros, vt irrisione euitent, qua homines iocularis illa afficiunt.

Sed multo adhuc maius detrimentum adferunt hæc verba, quando sunt sicut *sagitta in die*, non solum eodē quod in præsentem & manifeste obijciatur; sed quod ita dicantur, vt lucis & claritatis speciem quandam præferre vi-

1.

2. 2. q. 72. a.

1. ad 3.

Contumelia.

c. Mat. 1. 22.

2.

Contumelia.

f. 4. Reg. 2.

3.

3.

Impropertium.

c. Mat. 13. 55.

f. Eccl. 10. 15.

4.

Irrisionis tres gradus.

2. 2. q. 75. a.

2.

Lib. 9. mor.

cap. 5.

5.

Maxime si speciem veritatis habeant.

g Job. 6. 25.
 Et c. 12. 4.
 Zelus ind.
 discretus
 plus nocet
 quam ma-
 litia.

Ho. 2. in Epi.
 ad Rom.
 h Prou. 18. 3.
 Et c. 26. 22.
 Verbi con-
 tumeliosi
 damna.
 Serm. de cu-
 stodia ma-
 nus, lingue,
 Et cordis.
 1 Psa. 49. 19.
 k 2. Reg. 16.
 6.

Calumnia
 est calum-
 nia. et si in
 mansuetum
 incidat.

deantur; eum in modum quo indiscreti ac zelosi in suis disputationibus, aut lectionibus solent contumeliosorum verborum sagittas iacere, existimantes, se Dei gloriam & veritatem ipsam propugnare, quemadmodum amici g Iob linguis suis crudelius spiritum eius vulnerarunt, quam daemon corpus vulnerasset. Et quamuis non ex malitia illum laederent, valde tamen fortiter pungebant: saepe enim maior est vehementia & furor spiritus zelantis, quam malitiosi: nam zelus sine discretionē furor est: & quoniam existimat, se non aberrare, sed quod rectum est tenere, magna cum furia ictum iacit.

EXECRANDAM hanc linguam reprimunt virtus IUSTITIE sancti timoris Dei freno, perpendendo scilicet iniuriam, quæ huiusmodi verbis proximo inferitur; *damnum*, quod animæ sui fratris, imò & propriæ adfert; & horrendam pœnam, temporalem & æternam, quàm hoc nomine promeretur. Quis nō linguam suam refrænet; si (vt ait S. Chrysoft.) perpendat: *quod maiora vulnera efficiunt verba quàm tela?* hæc enim corpus, illa animam lædunt; hæc in ipsa carne sistunt, illa (vt ait Sapiens) *h perueniunt vsque ad interiora ventris*, & ipsum penetrant cor; hæc vita corporalis; illa spirituali priuant, & æterna. Et prius ipsū iacentem, quàm in quos iaciuntur, interimunt. Vipera est verbum contumeliosum, quod vt prodeat ex ore, ipsius matris viscera frangit; & cum exierit, suo veneno inficit, interficitque omnes ad se accedentes; Gladius (inquit S. Bernardus) est biceps aut etiam triceps, qui no ictu tres interimit animas; eam scilicet, quæ loquitur, & quæ ictum accipit impatienter; & quæ libenter verba ipsa audiunt, aut ex eis, *scandalum accipiunt*, nam quemadmodum amor amorem, ita odium generat odium: & quoniam huiusmodi verba rancoris & odij sunt indicia; facile illud in ipsis audientibus gignit, nisi illi sint valde perfecti: qualis erat Dauid, quem k *Semet lapides* nec ad odium, nec ad impatientiam, ob ipsius magnam sanctitatem, permouerunt; ipsos tamen eius Duces ad magnam iram & vindictæ cupiditatem prouocarunt, nisi Dauid prohibuisset. Non tamen censendus est non peccare grauitur qui dicit calumniam, etiamsi is qui patitur, a quo illam animo ferat: siquidē ille quod in se fuit, nocuit, quantum potuit: quemadmodū qui hastam aut sagittam in alium iaculatur, aut pugione eū percutit, etiā si reuera nō lædat, eò quod ferro thorace indutus ictum ille prohibuerit, grauitur peccat. Item, quia licet animam eius non lædat, honorem tamen, pacemq; & conscientie quietem lædit: idque totum interdum non potest aliquo remedio reparari: difficillimè enim honor restituitur, qui facillimè auferitur. Quamobrè idem S. Bernardus dixit: verbum quidem esse leue, quia leuiter volat; sed grauitur vulnerare: leuiter transire; sed horrendè vrere: citissimè animam penetrare, sed nō citò ab ea recedere: citò proferri; sed non citò reuocari: facile volare, ideoque facile interimere, auferens charitatem, quæ est animæ vita.